

УДК 343.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2023-2-6-13>**Южека Роман Сергійович,**

аспірант

*(Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, м. Дніпро;**Громадська організація «Спілка освітян України», м. Київ)*ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6031-4182>

ПРОПОЗИЦІЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ДО ІНСТИТУТІВ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена аналізу можливостей та викликів імплементації рішень Європейського суду з прав людини до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України. Досліджено взаємозв'язок між прецедентними рішеннями Суду та національним законодавством. Розглянуто важливі аспекти адаптації принципів ЄСПЛ у контексті кримінальної юстиції України. Висвітлено проблеми та переваги цього процесу для забезпечення прав людини на національному рівні.

У статті надано детальний огляд важливих аспектів адаптації принципів Європейського суду з прав людини в контексті кримінальної юстиції України. Зокрема, розглянуто питання, пов'язані із збалансованістю між дотриманням принципів справедливого судочинства та ефективною боротьбою зі злочинністю.

Ключові слова: права людини, імплементація, Європейський суд з прав людини, Кримінальний кодекс України.

Постановка проблеми. У сучасному світі запровадження та захист прав людини є однією з найактуальніших проблем для країн, що прагнуть дотримуватися демократичних цінностей і міжнародних стандартів. Один із ключових механізмів цього захисту – робота Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), чії рішення мають вагомий вплив на правові системи країн-членів. Спроба імплементувати рішення ЄСПЛ до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України викликає питання щодо збалансованості між національним суверенітетом і міжнародними зобов'язаннями, а також впливу на забезпечення правопорядку та прав людини на внутрішньому рівні. У цьому контексті в статті розглянуто можливість і наслідки імплементації рішень ЄСПЛ до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України, зокрема аналізуючи потенційні вигоди та виклики цього підходу для правової системи та захисту прав людини в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед дослідників, які займалися проблемами застосування практики Європейського суду з прав людини в кримінальному праві, можна відзначити науковців, таких як П.П. Андрушко, С.В. Ківалов, Д.В. Кухнюк, П.М. Рабінюк, Д.С. Терлецький, В.О. Туляков, М.І. Хавронюк, Ю.Б. Хім'як, С.В. Шевчук та інших.

Метою статті є дослідження можливостей і наслідків імплементації рішень Європейського суду з прав людини до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України. Зроблено аналіз переваг і викликів цього підходу для забезпечення відповідності національного законодавства міжнародним стандартам прав людини, а також його можливий вплив на ефективність правосуддя та захист прав громадян на внутрішньому рівні.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV суди під час розгляду справ використовують практику Європейського суду з прав людини як джерело права. Україна виявляється серед провідних країн-відповідачів у справах перед ЄСПЛ. Останнім часом у суспільстві виникло обговорення щодо юридичних аспектів права на надію та примусове годування. ЄСПЛ також розглядав подібні справи та виявляв недоліки й розбіжності в законодавстві України. З метою подолання цих проблем законодавець вніс зміни до відповідних нормативних актів [1, с. 99].

18 жовтня 2022 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України стосовно виконання рішень Європейського суду з прав людини». Цей закон був прийнятий з метою заповнити прогалину в національному законодавстві, що стосується умовно-дострокового звільнення для осіб, які відбувають покарання у виді довічного позбавлення волі. Відповідне положення статті 81 Кримінального кодексу було переформульоване наступним чином: «Умовно-дострокове звільнення від відбуття покарання може застосовуватися після фактичного відбуття засудженим не менше трьох чвертей строку покарання, призначеного судом за особливо тяжкий злочин з умисленою складною кваліфікацією, якщо покарання у виді довічного позбавлення волі було замінене на покарання у виді позбавлення волі на певний строк, а також покарання, призначене особі, яка раніше звільнялася умовно-достроково та повторно вчинила умисне

кримінальне правопорушення до закінчення невідбутої частини покарання».

Отже, згідно з новою редакцією Закону від 18 жовтня 2022 року, особа, яка була засуджена до довічного позбавлення волі, може бути звільнена від відбуття покарання умовно-достроково лише у випадку, коли їй замінили покарання у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Звертаємо вашу увагу на рішення Європейського суду з прав людини у справі «Яковлев проти України». Датою 12 листопада 2014 року Яковлев (позивач) був визнаний винним у грабежі та засуджений до дев'яти років позбавлення волі. Починаючи з 7 лютого 2015 року, він перебував у Замковій виправній колонії № 58 (далі – в'язниця), де позивач та його співкамерники оголошували голодний страйк як прояв протесту проти жахливих умов відбування покарання. У грудні 2016 року було застосовано примусове годування до чотирьох ув'язнених із використанням спеціальної пластикової трубки. У грудні 2018 року позивач відмовився від приймання їжі через порушення його конституційних прав [2].

29 січня 2018 року голова медичної частини виправної колонії провів обстеження позивача з медиком Ізяславського центру первинної медико-санітарної допомоги та висловив думку, що існує реальна загроза для здоров'я та життя Яковлева. Наступного дня голова виправної колонії, спираючись на цей висновок, звернувся до суду з клопотанням про застосування процедури примусового годування. 31 січня 2018 року суд задовольнив це клопотання [2].

З 1 по 5 лютого 2018 року позивач був підданий примусовому годуванню щоденно. Він пояснив, що був закований у кайдани, фіксовані за спиною, та його утримували декілька наглядачів. Один із них примусово впхнув спеціальну пластикову трубку глибоко в його ротovu порожнину, спричинивши сильний біль.

Позивач вважає, що це порушує статтю 3 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – ЄСПЛ). Він посилається на схожість своєї справи зі справою «Невмержицький проти України», де ЄСПЛ визнав порушення статті 3 Конвенції щодо примусового годування ув'язнених без медичного підтвердження та в жорстокий спосіб [3].

Цей випадок підкреслює відсутність національної регламентації процедури примусового годування, що було зазначено у справі «Невмержицький проти України». Суд вказав на необмежену дискрецію персоналу виправної колонії та відсутність доказів щодо проходження процедури, що дає підстави вважати свідчення позивача достатніми для визнання порушення його прав [3].

Внутрішнє законодавство, що відповідає міжнародним зобов'язанням, є ключовим фактором для забезпечення ефективного захисту прав людини та підтримання віри в правосуддя. Відображення міжнародних стандартів у національному законодавстві має важливі наслідки для правової системи та суспільства в цілому.

Також прикладом є справа Європейського суду з прав людини «Петухов проти України (№ 2)». У справі йдеться про те, що в національному законодавстві був відсутній правовий механізм, який би дозволив особі, засудженій до довічного позбавлення волі, сподіватись на те, що в перспективі вона може бути звільнена від відбуття покарання й вийде на свободу. Це рішення ЄСПЛ викликало резонанс та змусило законодавця внести зміни до кримінального законодавства. Зокрема, на

розгляд були запропоновані законопроекти № 4048 та № 4049 [4].

Це забезпечує:

1. **Легітимність та визнання.** Відповідність національних законів міжнародним зобов'язанням підвищує авторитет та легітимність держави в міжнародних відносинах, створюючи позитивний імідж як прихильника прав людини.

2. **Підвищення захисту прав.** Забезпечення, що національні закони відповідають міжнародним стандартам, дозволяє громадянам звертатися до внутрішнього правосуддя для захисту своїх прав на основі міжнародних норм.

3. **Єдність та консистентність.** Врахування міжнародних зобов'язань в національному законодавстві сприяє створенню єдності та консистентності в нормативному полі, запобігаючи розходженням та невідповідностям.

4. **Внутрішня стабільність.** Відповідність законів міжнародним стандартам може сприяти стабільності та гармонії в суспільстві, оскільки гарантує всім громадянам однакові права та захист.

5. **Міжнародна співпраця.** Зважаючи на відповідність внутрішнього законодавства міжнародним стандартам, держави можуть більше співпрацювати у вирішенні глобальних питань, зокрема у сфері прав людини [5, с. 268].

Усі ці аспекти підкреслюють важливість відповідності внутрішнього законодавства міжнародним зобов'язанням як фундаменту для стабільності, захисту прав і розвитку справедливого суспільства.

Аналіз законодавчих механізмів, що дозволяють імплементувати рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) в національне законодавство, розкриває важливі аспекти гармонізації міжнародних стандартів із внутрішніми правовими нормами [6, с. 221].

Багато країн вимагають, щоб міжнародні договори були узгоджені з їх конституціями, перш ніж стати частиною національного законодавства. Це відображає важливість забезпечення внутрішньої консистентності та гармонізації з міжнародними зобов'язаннями.

Національні парламенти можуть вносити зміни до законів для впровадження принципів, встановлених рішеннями ЄСПЛ. Це може включати уніфікацію термінології, додаткові права або обов'язки громадян.

Національні суди можуть використовувати рішення ЄСПЛ як прецеденти або джерело інтерпретації національних законів. Це може сприяти узгодженості рішень і забезпечити сумісність із міжнародними стандартами.

У деяких випадках держави створюють спеціальні органи чи комітети для координації та моніторингу впровадження рішень ЄСПЛ у законодавство.

Важливим є ретельний аналіз взаємозв'язку між національним і міжнародним законодавствами, а також здатність національної системи правосуддя впроваджувати та дотримуватися рішень ЄСПЛ [7, с. 14].

Імплементация рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) має значний позитивний вплив на забезпечення прав людини та підвищення якості правосуддя. Ось деякі з них:

1. **Захист прав громадян.** Імплементация рішень ЄСПЛ допомагає гарантувати захист прав громадян, оскільки відомості про рішення суду стають частиною національного правового порядку, що підвищує можливість їх ефективного реалізації.

2. **Удосконалення законодавства.** Імплементация рішень ЄСПЛ може спонукати до перегляду або зміни

національного законодавства, що забезпечує більшу відповідність національних норм міжнародним стандартам.

3. Попередження порушень прав. Рішення ЄСПЛ стають юридичними прецедентами, які можуть забезпечити зупинку порушень прав у майбутньому через створення норм, які враховують рішення суду.

4. Підвищення довіри до правосуддя. Імплементация рішень ЄСПЛ допомагає підвищити довіру до національної юстиції, показуючи, що країна дотримується високих міжнародних стандартів прав людини.

5. Стимулювання реформ. Процес імплементации може сприяти реформам у сферах правосуддя, поліції та виконання покарань з метою вдосконалення системи правопорядку та захисту прав.

6. Міжнародний позитивний імідж. Правильна імплементация рішень ЄСПЛ може покращити міжнародний імідж країни як дотримувача стандартів прав людини та додержувача рішень міжнародного суду.

7. Зменшення числа скарг. Імплементация рішень ЄСПЛ може призвести до зменшення числа скарг до суду, оскільки громадяни віритимуть у можливість ефективного захисту прав у межах національної системи [8, с. 57].

Усі ці позитивні наслідки допомагають підвищити якість правосуддя, сприяють створенню справедливого суспільства та підтримують рівень довіри громадян до державної системи.

Аналіз можливих викликів, пов'язаних з імплементацией рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), містить розгляд багатьох факторів, включаючи баланс між національним суверенітетом і міжнародними стандартами, а також можливість конфліктів інтерпретацій:

1. Збалансованість міжнародних стандартів і національного суверенітету. Один із головних викликів полягає в збереженні балансу між виконанням міжнародних зобов'язань і збереженням національного суверенітету. Деякі країни можуть стикатися зі спробами імплементации рішень ЄСПЛ, які можуть суперечити їх власним політичним, культурним або релігійним переконанням [9].

2. Можливість конфлікту інтерпретацій. Рішення ЄСПЛ можуть бути складними для інтерпретації або впровадження в різних національних контекстах. Інтерпретація є ключовим аспектом імплементации, і різні судові інстанції можуть дійти різних висновків щодо змісту та обсягу прав та обов'язків, закладених у рішеннях ЄСПЛ [10, с. 52].

3. Протиріччя між внутрішнім законодавством і рішеннями ЄСПЛ. Деякі аспекти рішень ЄСПЛ можуть суперечити національним законодавчим актам або конституційному порядку країни. Це може призвести до невідповідності та конфліктів, які потребують уважного розгляду та рішень.

4. Політичний і суспільний опір. Імплементация рішень ЄСПЛ може зіткнутися з опором з боку політичних або суспільних груп, які можуть вважати це втручанням у внутрішні справи країни або невідповідним їхнім цінностям [11, с. 130].

5. Фінансова обтяжливість. Виконання рішень ЄСПЛ може вимагати значних фінансових зусиль для

змін у законодавстві, інфраструктурі, судовій системі тощо.

6. Часові обмеження. Процес імплементации може вимагати часу на підготовку та впровадження змін у національному законодавстві, що може призвести до затримок у відповіді на рішення ЄСПЛ.

7. Виклики в практичній реалізації. Перенесення абстрактних принципів рішень ЄСПЛ на практичний рівень може створити виклики у виконанні та підтриманні правил і процедур [12, с. 311].

Ці виклики підкреслюють важливість уважного планування, координації та обговорення процесу імплементации для досягнення балансу між правовою зв'язаністю та забезпеченням національного контексту [13, с. 199].

Пропозиції щодо імплементации рішень Європейського суду з прав людини до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України включають:

1. Узгодження з міжнародними стандартами. Забезпечення внутрішнього законодавства відповідно до міжнародних зобов'язань, враховуючи рішення Європейського суду, що стосуються прав людини.

2. Внесення змін до законів. Реформування особливої частини Кримінального кодексу для включення положень, які відповідають вимогам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також рішень Європейського суду [14, с. 20].

3. Підвищення якості правосуддя. Забезпечення реальної та ефективною імплементации рішень Європейського суду, що дозволить покращити правосуддя, забезпечити збалансованість між національним суверенітетом і міжнародними стандартами та уникнути конфліктів інтерпретацій.

Ці пропозиції спрямовані на підвищення рівня захисту прав людини в Україні та покращення взаємодії між національним законодавством і міжнародними нормами [15].

Висновки. Здійснення імплементации рішень Європейського суду з прав людини до інститутів особливої частини Кримінального кодексу України має надзвичайно важливе значення для забезпечення відповідності національного законодавства міжнародним стандартам прав людини. Ця імплементация сприятиме підвищенню рівня захисту прав і свобод громадян, покращенню якості правосуддя та уникненню можливих порушень.

Пропозиції щодо імплементации рішень Європейського суду передбачають узгодження внутрішнього законодавства з міжнародними зобов'язаннями, внесення змін до Кримінального кодексу України з урахуванням норм Конвенції про захист прав людини, а також забезпечення підвищеної якості правосуддя через ефективне застосування рішень Європейського суду. При цьому важливо зберегти баланс між національним суверенітетом і вимогами міжнародних стандартів.

Зазначені пропозиції спрямовані на підвищення довіри до правосуддя, забезпечення збалансованого підходу до захисту прав людини та впровадження змін, спрямованих на відповідність національного законодавства нормам міжнародного права. Усе це сприятиме покращенню правового середовища в Україні та побудові суспільства, у якому права та свободи кожного громадянина будуть ефективно захищені.

Список використаних джерел

1. Дмитрук М.М. Гармонізація КК України із практикою Європейського суду з прав людини як чинник впровадження кримінального проступку *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. Одеської нац. юрид. акад. Одеса : Юрид. літ., 2010. Вип. 55. С. 98–102.
2. Яковлев проти України : рішення Європейського суду з прав людини від 26 липня 2012 року. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=08JAL41E93> (дата звернення: 27.08.2023).

3. Невмержицький проти України : рішення Європейського суду з прав людини від 5 квітня 2005 року. URL: <https://khpg.org/1075312544> (дата звернення: 27.08.2023).
4. Петухов проти України (№ 2) : рішення Європейського суду з прав людини від 12 березня 2019 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d98 (дата звернення: 27.08.2023).
5. Сорока О.О. Деякі питання застосування практики ЄСПЛ (кримінально-правовий аспект). *Право і суспільство*. 2014. № 1–2. С. 267–272.
6. Наконечна А.М., Гарасимів О.Ю. Щорічний VI Міжнародний форум у Львові з практики Європейського суду з прав людини. *Право України*. 2017. № 12. С. 220–223.
7. Гарасимів О.Ю. Практика Європейського суду з прав людини у справах проти України як чинник можливого удосконалення законодавчих правозахисних гарантій (за результатами юридико-статистичного дослідження). *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Юридична»*. 2015. Вип. 61. С. 10–16.
8. Чубенко А.А. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на нормотворчу діяльність Верховної Ради України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 5. Т. 1. С. 57–60.
9. Мазур М.В., Беніцький А.С. Деякі міркування про проблеми кримінальної відповідальності за невиконання рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. *Юридичний Луганськ*. URL: <http://jurlugansk.ucoz.org/publ/13-1-0-437> (дата звернення: 27.08.2023).
10. Мірошніченко С.С. Рішення Європейського суду з прав людини і національне законодавство: вплив, взаємозв'язок, наслідки. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3. С. 50–55.
11. Пархета А.А. Специфіка застосування рішень Європейського суду з прав людини у правовій системі України. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2013. № 1(13). С. 117–133.
12. Терно А.М. Принципи криміналізації умисного невиконання службовою особою рішення Європейського суду з прав людини (ч. 4 ст. 282 КК України). *Право та державне управління*. 2017. № 3. С. 309–313.
13. Терно А.М. Покарання за невиконання рішення Європейського суду з прав людини в Україні. Підстави до криміналізації. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2018. № 1. С. 197–201.
14. Цуркан М.І. Юридична та логічна виваженість і мовна досконалість судового рішення – запорука його прав осудності. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2009. № 3. С. 13–21.
15. Шелевер Н.М. Проблемні питання виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. *Альманах міжнародного права*. 2014. № 7. С. 107–114. URL: <http://intlwalmanac.net/v7/13.pdf/> (дата звернення: 27.08.2023).

References

1. Dmytruk, M.M. (2010). *Harmonizatsiia KK Ukrainy iz praktykoiu Yevropeiskoho sudu z prav liudyny yak chynnyk vprovadzhennia kryminalnoho prostupku [Harmonization of the Criminal Code of Ukraine with the practice of the European Court of Human Rights as a factor in the introduction of a criminal offense]* Aktualni problemy derzhavy i prava: zb. nauk. pr. Odeska nats. yuryd. akad: Yuryd. lit. [in Ukrainian].
2. Iakovliev proty Ukrainy: *Rishennia Yevropeiskoho Sudu z prav liudyny vid 26 lypnia 2012 roku [Yakovlev v. Ukraine: Decision of the European Court of Human Rights of July 26, 2012]*. Retrieved from: <http://consultant.parus.ua/?doc=08JAL41E93>
3. Nevmerzhytskyi proty Ukrainy: *Rishennia Yevropeiskoho Sudu z prav liudyny vid 5 kvitnia 2005 roku [Nevmerzhytskyi v. Ukraine: Decision of the European Court of Human Rights dated April 5, 2005]*. Retrieved from: <https://khpg.org/1075312544>
4. Pietukhov proty Ukrainy (№ 2): *Rishennia Yevropeiskoho Sudu z prav liudyny vid 12 bereznia 2019 roku [Petukhov v. Ukraine (No. 2): Decision of the European Court of Human Rights dated March 12, 2019]*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d98
5. Soroka, O.O. (2014). Deiaki pytannia zastosuvannia praktyky YeSPL (kryminalno-pravovyi aspekt) [Some issues of applying the practice of the ECtHR (criminal legal aspect)]. *Pravo i suspilstvo*, 1–2, 267–272 [in Ukrainian].
6. Nakonechna, A.M., & Harasymiv, O.Y. (2017). Shchorichnyi VI Mizhnarodnyi forum u Lvovi z praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny [Annual VI International Forum in Lviv on the practice of the European Court of Human Rights]. *Pravo Ukrainy*, 12, 220–223 [in Ukrainian].
7. Harasymiv, O.Y. (2015). Praktyka Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u spravakh proty Ukrainy yak chynnyk mozhlyvoho udoskonalennia zakonodavchych pravozakhysnykh harantii (za rezultatamy yurydyko-statystychnoho doslidzhennia) [The practice of the European Court of Human Rights in cases against Ukraine as a factor in the possible improvement of legislative human rights guarantees (according to the results of legal and statistical research)]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya yurydychn*, 61, 10–16 [in Ukrainian].
8. Chubenko, A.A. (2016). Vplyv rishen Yevropeiskoho sudu z prav liudyny na normotvorchu diialnist Verkhovnoi Rady Ukrainy [The impact of decisions of the European Court of Human Rights on the rule-making activity of the Verkhovna Rada of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, 5(1), 57–60 [in Ukrainian].
9. Mazur, M.V., & Benitskyi, A.S. (2013). Deiaki mirkuvannia pro problemy kryminalnoi vidpovidalnosti za nevykonannia rishen Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy ta Yevropeiskoho sudu z prav liudyny [Some considerations about the problems of criminal liability for failure to comply with the decisions of the Constitutional Court of Ukraine and the European Court of Human Rights]. *Yurydychnyi Luhansk*. Retrieved from: <http://jurlugansk.ucoz.org/publ/13-1-0-437> [in Ukrainian].
10. Miroshnychenko, S.S. (2012). Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny i natsionalne zakonodavstvo: vplyv, vzaiemozviazok, naslidky [Decisions of the European Court of Human Rights and national legislation: influence, relationship, consequences]. *Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*, 3, 50–55 [in Ukrainian].
11. Parkheta, A.A. (2013). Spetsyfika zastosuvannia rishen Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u pravovii systemi Ukrainy [Specifics of application of decisions of the European Court of Human Rights in the legal system of Ukraine]. *Visnyk Vyshechoi rady yustytzii*, 1(13), 117–133 [in Ukrainian].

12. Terno, A.M. (2017). Pryntsypy kryminalizatsii umysnoho nevykonannya sluzhbovoiu osoboiu rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny (ch. 4 st. 282 KK Ukrainy) [Principles of criminalization of intentional failure by an official to comply with a decision of the European Court of Human Rights (Part 4 of Article 282 of the Criminal Code of Ukraine)]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 3, 309–313 [in Ukrainian].

13. Terno, A.M. (2018). Pokarannia za nevykonannya rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny v Ukraini. Pidstavy do kryminalizatsii [Punishment for failure to comply with the decision of the European Court of Human Rights in Ukraine. Reasons for criminalization]. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Pravo*, 1, 197–201 [in Ukrainian].

14. Tsurkan, M.I. (2009). Yurydychna ta lohichna vyvazhenist i movna doskonalist sudovoho rishennia – zaporuka yoho prav osudnosti [Legal and logical balance and linguistic perfection of a court decision are a guarantee of his rights of sanity]. *Visnyk Vyschchoho Administratyvnoho sudu Ukrainy*, 3, 13–21 [in Ukrainian].

15. Shelever, N.M. (2014). Problemni pytannia vykonannya rishen Yevropeiskoho Sudu z prav liudyny v Ukraini [Problematic issues of implementation of decisions of the European Court of Human Rights in Ukraine]. *Almanakh mizhnarodnoho prava*, 7, 107–114. Retrieved from: <http://intlwalmanac.net/v7/13.pdf/> [in Ukrainian].

Yuzheka Roman,

Postgraduate Student

(Educational and Scientific Institute of Law and Innovative Education of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro; Public Organization “Union of Educators of Ukraine”, Kyiv)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6031-4182>

**PROPOSALS FOR THE IMPLEMENTATION OF DECISIONS
OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS TO THE INSTITUTIONS
OF THE SPECIAL PART OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE**

The implementation of European Court of Human Rights (ECtHR) decisions into the institutions of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine holds paramount importance in upholding human rights standards and strengthening the country's commitment to international legal obligations. This article puts forward recommendations for aligning national legislation with ECtHR rulings, emphasizing the need for a comprehensive approach to ensure congruence between domestic laws and international human rights principles.

The proposed measures encompass amending relevant laws to incorporate ECtHR judgments, fostering a legal environment that safeguards individuals' rights in accordance with international norms. By integrating ECtHR decisions into the Special Part of the Criminal Code, the article advocates for bolstering the protection of fundamental freedoms and ensuring justice for all citizens, thus contributing to the enhancement of the overall legal landscape in Ukraine.

However, the process of implementation is not devoid of challenges. The article scrutinizes potential hurdles arising from reconciling national sovereignty with international standards and delves into the intricacies of harmonizing legal interpretations. Moreover, it underscores the significance of addressing these challenges with prudence, aiming for a balanced approach that respects both national autonomy and the imperative to adhere to human rights principles.

In conclusion, the proposed measures for implementing ECtHR decisions into the Special Part of the Criminal Code are instrumental in fortifying human rights protection in Ukraine. By embracing these recommendations, the nation can elevate its legal system to a higher standard, amplifying its commitment to human rights and the rule of law. This symbiotic relationship between national legislation and international jurisprudence is poised to foster a more just and rights-respecting society, ultimately benefiting all citizens of Ukraine.

Key words: human rights, implementation, European Court of Human Rights, Criminal Code of Ukraine.